

ПЕРСПЕКТИВИ И ПРОБЛЕМИ В АКУШЕРСКАТА ДЕЙНОСТ

Цветанка Джиганска¹, Емил Петков², Павлинка Добрилова¹, Мариела Борисова¹

¹Катедра „Здравни грижи“, Филиал „Проф. д-р И. Митев“ – Враца,
Медицински университет – София

²Катедра „Хигиена, медицинска екология, хранене“, Медицински факултет,
Медицински университет – София

PERSPECTIVES AND ISSUES IN OBSTETRIC ACTIVITY

Tsvetanka Dzhiganska¹, Emil Petkov², Pavlinka Dobrilova¹, Mariela Borisova¹

¹Department of Health Care, Affiliate „Prof. Dr. Ivan Mitev“ – Vratsa,
Medical University - Sofia

²Department of Hygiene, Medical Ecology and Nutrition, Faculty of Medicine,
Medical University - Sofia

РЕЗЮМЕ

Акушерската дейност е фокусирана в подпомагането на жената, семейството и общността за достигане на оптимално здраве и живот. Акушерката играе централна роля в грижите за жените с нисък риск. Ефективните, безопасни и висококачествени акушерски грижи са от решаващо значение за благополучието на майката, бебето и на обществото като цяло. В настоящата статия се анализират актуални въпроси, касаещи акушерската дейност. Целта на проучването е да се разкрие мнението на акушерки за някои от проблемите, които срещат в своята дейност, и виждането им за бъдещето развитие на професията. Проучването е проведено сред 23 акушерки, работещи на територията на гр. Враца. Резултатите показват, че в ежедневието си дейността акушерката трябва да преодолява социални и икономически проблеми, работа с многобройна медицинска документация, със съвременна апаратура и компютърни технологии. Голяма част от анкетираните (67,8%) споделят, че с подкрепата на държавата и пациентите би могло ефективността в работата им да се подобри.

Ключови думи: акушерска дейност, проблеми, перспективи

ABSTRACT

The activity is focused on helping the woman, family and community to achieve optimal health and life. The midwife plays a central role in caring for women with low risk. Effective, safe and high-quality obstetric care is crucial to the well-being of the mother, the baby and the society as a whole. In this article we analyzed the current issues relating to the activity. The aim of this study was to reveal the views of midwives on some of the problems encountered in its operation and their vision for the future development of the profession. The survey was conducted among 23 midwives working on the territory of the city Vratsa. The results show that during daily activities the midwife has to overcome social and economic problems, work with numerous medical records, with modern equipment and computer technology. Most of the respondents (67.8%) shared that with the support of the state and the patients it would be possible to improve the effectiveness of their work.

Keywords: obstetric activity, problems, perspectives

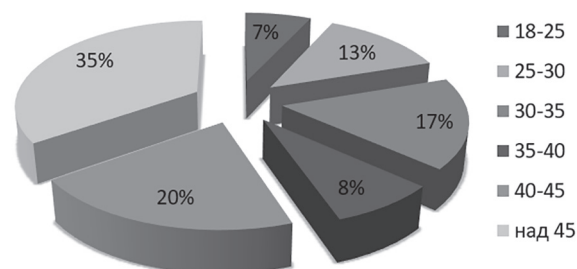
УВОД

През последните години станахме свидетели на промени в икономическия, социалния и политически живот. Това естествено доведе до промени в здравеопазването. Нуждите на пациентите се увеличават, а с това и техните очаквания от качествени здравни грижи.

Необходими са иновативни решения и услуги, за да отговорят на променените изисквания на обществото. Бързото развитие на медицинската наука и технологиите предполага разгръщането на творческите сили на медицинските специалисти, в частност на акушерката. Съвременната акушерка трябва да е с широки познания, да е отворена за новости, толерантна към различията, с изградена ценностна система и т.н. Това е изключително трудно в среда на дефицит, социални и икономически проблеми и всекидневна работа в мултидисциплинарен екип. Все по-често се налага работа с многобройна медицинска документация, със съвременна апаратура и компютърни технологии, което е сериозна бариера в ежедневието на акушерката.

Проблемите не съществуват само в нашата страна. При проведено подобно изследване в Ирландия Patsy Doyle (2014) дефинира основни проблеми, като увеличена работа, повече изисквания от пациентите, жалби и др. Тя сравнява проблемите в акушерството с руска матрешка. Когато един слой се отстранява, под него се разкриват много други.

възраст

Фиг. 1. Възрастова характеристика

Данните са обработени със статистическа компютърна програма SPSS v.19.

РЕУЛТАТИ

Сред изследваните преобладават лицата от възрастовата група между 40-45 години и над 45 години (55,3%), следвани от акушерки на възраст между 30-35 години (16,8%). Относителният дял на анкетираните във възрастта между 25-30 години е 13%. По-малък е броят на възрастовите групи между 35-40 години (8,1%), а 6,9% са респондентите между 18-25 години (Фиг. 1).

Значителен дял от анкетираните (91,4%) съобщават, че са удовлетворени от работата по специалността „Акушерка“ и тя отговаря на техните очаквания. Едва 8,6% от работещите не са удовлетворени от акушерската дейност, видно от Табл. 1:

Табл. 1. Удовлетвореност на анкетираните от професията

Удовлетвореност от работата по специалността	Абсолютна честота	Относителен дял в %
Да, много	19	82,7
Да, удовлетворена съм	2	8,7
Не съм удовлетворена	1	4,3
Изобщо не съм удовлетворена	1	4,3
общо	23	100

ЦЕЛ на настоящото изследване е да проучим мнението на акушерките за някои от проблемите, които срещат в своята дейност за осигуряване на висококачествени грижи, и виждането им за бъдещето развитие на професията.

МАТЕРИАЛ И МЕТОДИ

Проведено е проучване чрез пряка анонимна анкета. Обхванати са 23 акушерки от АГО на МБАЛ „Хр. Ботев“, ДКЦ 1 и ДКЦ 2 – гр. Враца.

Според наблюдаваната група респонденти (акушерки) усещането за социално благополучие оказва влияние върху работата им. Същото е мнението им и за влиянието на емоционалния комфорт от положителното отношение на колегите и пациентите върху тях.

Според отговорите на акушерките 88,4% смятат, че заплащането не е подходящо за отговорностите и дейностите, които извършват. Относителният дял на анкетираните, които все още не могат да преценят, е 9,2% и нито една от анкети-

раните не е дала отговор, че заплащането е подходящо (Табл. 2).

Табл. 2. Мнение на акушерките за заплащането

Подходяща ли е заплащането според Вас?	Абсолютна честота	Относителен дял в %
Да, много е подходящо	0	0
Да, подходящо е	0	0
Все още не мога да преценя	2	8,7
Донякъде е подходящо	1	4,3
Не е подходящо	2	8,7
Изобщо не е подходяща	18	78,3
общо	23	100

Акушерската дейност е сложна система. Тя се състои от различни действия. Възможността акушерките активно да използват такова мощно средство, каквото е компютърът, разкрива нови възможности за организацията на труда. При въвеждане на нови изисквания към персонала те трябва да бъдат подходящо подготвени и обучени. Притеснителен е фактът, че 2,3% от акушерките съобщават, че изобщо не са придобили подобни знания (Табл. 3).

Табл. 3. Потребност от допълнително обучение за работа с медицинска документация и компютърни програми

Потребност от знания за работа с документация и компютърни програми	Абсолютна честота	Относителен дял в %
Да, за да мога да работя	16	69,5
Не мога да преценя	5	21,8
Нямам нужда от такива знания	2	8,7
общо	23	100

Повече от половината от анкетираните акушерки посочват, че нямат мотивация за подобряване на работата си. Голяма част от тях отговарят, че често са третираны с неуважение от пациенти. Работят дълги часове в стресово състояние. Друга причина, която влияе върху ефективността на грижите, е, че една акушерка се грижи за голям брой жени.

На въпрос от анкетата „Какво смятате, че трябва да се промени за подобряване нивото на полаганите акушерски грижи?“ отговорите се обединяват около „по-добро отношение към професията“, „уважение от пациентите“, „по-добро заплащане“ и „средства за непрекъснато повишаване на квалификацията“.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Резултатите от направеното проучване дават основание да се твърди, че е необходимо да се осигури възможност за поддържане и актуализиране на знанията и уменията на акушерките. Да се работи в областта за повишаване на мотивацията и връщането на имиджа на професията сред медицинските специалисти и обществеността. Работата със съвременната апаратура

и компютърни технологии без обучение и провеждането на курсове затруднява ежедневната работа на голям процент от акушерките. Новата им визия е не просто технически изпълнител на манипулации, а медицински специалист, имащ уникалната възможност за насърчаване на здравето и възстановяването му и промяна в начина на живот чрез грижа. Акушерката все още смята, че е възприемана като изпълнител на назначенията на лекаря, а не като негов професионален партньор.

ЛИТЕРАТУРА

1. Борисов В. Здравен мениджмънт, С. „Филвест“, 2004.

2. Воденичаров Ц, Попова С. Медицинска етика, С. „ДАК”, 2003.
3. Иванов С. За методите на социалнопсихологическия тренинг. Психологията пред предизвикателствата на новото време. Психологията и съвременният човек, Том 6, Варна, 2009.
4. Мухина С, Тарновская И. Теоретични основи на сестринските грижи, ИЦ на МУ Плевен, 2006.
5. СЗО, ”Стратегия за обучението на медицински сестри и акушерки”, 2001.
6. Doyle P. Midwife crisis, Irish nursing, 2014;16-6.
7. Vimsent P. Chronicles of a modern midwife, NY, 2002.
8. Mcinnes RJ, McIntosh C. “What future for midwifery”, Nurse Education in Practice, September 2012. Vol. 12, Issue5.

*Адрес за кореспонденция:
Цветанка Джиганска
Катедра „Здравни грижи”
Филиал „Проф. д-р И. Митев” – Враца
Медицински университет – София
бул. „2^{ри} юни”
Враца 3000
e-mail: tsvetij@abv.bg*